

BILTEN UKPS
broj 3 – mart 2013.

„Dom je tamo gde je puding“.
(kosmopolitsko-ekumenska TV reklama)

U svačim izazvanoj Padaniji (ex Zeznilendu) i dalje potrošačka korpa najskuplja, a život budzašto. **ЍЍЍ** Iz ordenacije prezidenta opšte prakse pljušte odlikovanja ko kiša po žabama na listu lokvanja. Poneko strefi i već preminulog, ko grob iz vedra neba. **ЍЍЍ** Za natčovečansku srčanost pri konzumiranju sirovog mleka mini-star unapređen od kneževića u Maksi-stara kraljevića. Ako sledi njegov blistavi primer, svaki dični padanijski sin postaće rezistentan na aflatoksin. **ЍЍЍ** Gazda Jezdi, šatro zarđalaj retro-zvezdi, presuđeno da vlastite drp-invecije prenese u privatnu rezidenciju, jer se zatvorskim vlastima ne isplati da pune toliki bardak od stomaka.

Za pamćenje: Dvanaestomartovskog utorka kretala se, po deseti put istim gorkim povodom, nepregledna povorka obeznađenih građana. Senima pokojnika poklonili se i oni koji su se toga kao vatre klonili i oni koji su progledali tek kad je taj nedostižni podvižnik prestao da im bude trn u oku. Varvari vazda isto: časkom unište, pa potom nad svojim činom nariču i vrište.

Sramežljiva raja oberučke dočekala zgodu da je čelični čelnik – fajter kao Rambo i leporek kao Rembo – spase od nezajažljivih državotvoraca. **ЍЍЍ** U vazduhu visi korenita rekonstrukcija vlade: tvrrrdo jezrrro presipača iz šupljeg u prazno zahteva da se oni što izmišljaju toplu vodu zamene onima što izmišljaju rupu u saksiji. **ЍЍЍ** Gde je Mrka, tu je frka. **ЍЍЍ** Iz fejsbuka Zajednice evropskih zavisnika (ZEZ) saznaje se: preteče *one touch* turizma.grozničavo rade na pretvaranju opustelih sela & predela u netaknutu prirodu. **ЍЍЍ** Sniman – ovog puta bez anđeoske Odri Hepbern – *Praznik u Rimu*, posvećen crno-belom vaticanskom dimu. Gomile nezaposlenih vernika od karijere čekale da padne poslednja klapa – proglas konklave *Habemus papa!* А у минтајму на простору мале узносите земље, од Дића па све до Коштунића, Тата из Емирата постао важнији него Ћале Национале (знак преваге благоутробија над мутиводама из хобија). **ЍЍЍ** Lakše čoveka izbaciš iz stranke nego stranku čoveku iz srca. Vuk samotnjak, zaokupljen otporom protiv bivših saboraca koje smatra obezglavljenim čoporom, usudio se da zakaže suđenje sudu u odsustvu. **ЍЍЍ** Prema belgijskim *second hand* novostima, Beograd i Priština (BiP) – uz vrsni kasting pregovarača (dok jedan kenjka, drugi se cenjka), požrtvovanost padanijskog državnog vrha (PDV) i stameni stav kineskog posrednika Vu Lina – izbunarili presudan sporazum: Kosmet će se ubuduće pisati velikim, a kosmos malim slovom sa zvezdicom. **ЍЍЍ** Веспа Нешић, *street riots expert*, превози Србадију у на(п)редну Страдију.

Ž. K-P

DODELJENA NAGRADA „MIHAJLO ĐORĐEVIĆ“

Žiri za dodelu Nagrade „Mihajlo Đorđević“, u sastavu Arijana Božović, Slobodanka Glišić i Miroslava Smiljanić-Spasić (predsednik), na svojoj završnoj sednici 25. marta 2013. godine, jednoglasno je doneo odluku da se Nagrada „Mihajlo Đorđević“ za najbolji prevod proze sa engleskog jezika na srpski za razdoblje 2011-2013. dodeli prevodiocu **FLAVIJU RIGONATU** za prevod dela **Rejmonda Karvera, *Odakle zovem. Odabrane priče***, Beli put 2012. U najužem krugu našli su se: Alen Bešić za prevod dela Džona Faulsa *Mantisa*, Agora 2011, Đorđe Tomić za prevod dela Vilijama Barouza, *Mesto mrtvih puteva*, Fabrika knjiga, 2011, Ivana Đurić-Paunović za prevod dela Pola Oстера *Zimski dnevnik*, Geopoetika 2013. i Oto Oltvanji za prevod dela Džonatana Letema *Tvrđava samoće*, Booka, 2012.

OBRAZLOŽENJE / KARVER

Zbirku od 37 priča *Odakle zovem* (prema nazivu jedne od njih) načinio je, dva meseca pred svoju preranu smrt avgusta 1988, sam Rejmond Karver, severnoamerički pripovedač, pesnik i esejist, stavljajući u nju, kao neku vrstu autoantologije ili svog književnog zaveštanja, najomiljenije priče iz svojih prethodnih zbirki, i dodajući im nekoliko novonapisanih.

Nesklon eksperimentalnoj prozi šezdesetih i sedamdesetih godina, Karver je obnovio i do novog cvata doveo tradicionalnu američku pripovedačku veštinu klasičnog realizma, predvodeći grupu pisaca-istomišljenika koju će kritika nazvati školom „prljavog realizma“ (*dirty realism*).

Sa stilskim minimalizmom, opštom odrednicom cele ove skupine koja je kod Karvera prerasla u brutalni minimalizam, u nemilosrdnu jezičku ekonomičnost, autor u svojim majstorskim kratkim pričama ispisuje setnu hroniku svakidašnjeg života običnih ljudi. Njegovi likovi, pripadnici nižesrednjoklasnih i radničkih slojeva, usamljenici, ljudi sa društvene margine, slomljeni propalim vezama, besparicom, bolestima, neuspešnim karijerama, ne osećaju se više udobno u svojim životima, i često nisu u stanju da razumeju ili artikulišu sopstvene muke, a kamoli da ih okončaju. „I životi ljudi koji nisu uspešni, vredni su opisivanja“, kaže Karver. Istorije ovih zbunjenih i umornih ljudi, koji vode izgubljene bitke, pisac razotkriva sa zasenjujućom lucidnošću, i, sa skoro hirurškom preciznošću, pošteno i uzdržano, bez prekora koliko i bez jevtine bolećivosti ali sa snažnim saosećanjem, prozire pravo u namučena srca svojih junaka.

OBRAZLOŽENJE / FLAVIO RIGONAT

Karverovi jasni i smireni opisi svakidašnjeg života, nenapadni koliko i ubedljivo autentični i diskretni, našli su svog pravog tumača u prevodilačkoj poetici Flavija Rigonata. Sam Rigonat je, inače, u svojoj ukupnoj, raznovrsnoj ličnosti, pre i posle svega pasionirani ljubitelj knjiga, koje čita, piše, prevodi i štampa. Nekadašnji beogradski advokat, poznavalac i ljubitelj popularne kulture, on je već dvadesetak godina vlasnik kultne izdavačke kuće Lom, čija je i duša i telo. Za isto vreme, neumorno prevodeći sa engleskog, francuskog i italijanskog, on je sakupio zadivljujuću prevodilačku bibliografiju, koja od Selindžera, Nabokova, Orvela, Singera, Milera, preko Fantea, De Mela, Strindberga i Stivensona, vodi do Džojlsa, Kramba, i, vrlo obimno, Bukovskog.

Rigonatova sklonost jasnom i neizveštačenom govoru izvrsno se složila sa karverovskim jasnim i smirenim književnim stilom. Zato prevod pripovedaka u zbirci *Odakle zovem*

stvara utisak spontanosti, nepretencioznosti, razumljivog ljudskog govora koji, poštujući sva profesionalna merila zanata, teče bez smetnji a istovremeno ubedljivo prenosi atmosferu originala. Karver se više oslanja na kolokvijalizam nego na sleng (kaže Arijana Božović), a, gle čuda, u jednoj svojoj izjavi i Rigonat kaže, „Prevodim živim, govornim jezikom, trudeći se da izbegnem žargon koji je uvek kratkoročan i privremen“. Tako je postignuto bezmalo programsko slaganje autora i prevodioca, koje je porodilo prevod zamašnog estetskog sklada.

Kao rečit primer postojanja takvog sklada, iz zbirke bismo (ne zaboravljajući ni popularne „O čemu govorimo kad govorimo o ljubavi“, ili „Katedralu“) izdvojili priču „Nalog“, poslednju koju je Karver napisao i u kojoj je njegov brutalni minimalizam prilično ublažen. U ovom setnom omažu Čehovu, jednom od svojih velikih uzora, Karver opisuje poslednje dane i smrt Čehova u nekom švajcarskom sanatorijumu sa fascinantnom sposobnošću mimikrije, koja čini da priča zvuči kao da ju je pisao sam Čehov, i to na ruskom. Rigonat, savršeno preslikavajući autorovu ideju, rekonstruiše na srpskom toplu čehovljevsku atmosferu priče, čineći da prevod, po zvuku i duhu, i sam sugeriše postojanje mogućnog Čehovljevog obrasca. Ova bi priča i sama bila dovoljna da i knjizi i njenom prevodu da pečat izvrsnosti.

(MSS)

Izveštaj o novim dešavanjima u KOO Umetničkih udruženja

Na sastanku KOO Umetničkih udruženja održanom 13.03.2013, na zahtev Udruženja književnih prevodilaca predsedavajuća KOO Ljiljana Đurić podnela je neopozivu ostavku na tu funkciju. UKPS je zatražilo smenu Ljiljane Đurić zato što je Ministarstvu finansija uputila predlog za izmenu Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje u kom se traži da se poslodavci obavežu da samostalnim umetnicima uplaćuju doprinose prilikom isplate honorara, kao što to čine za kategoriju zaposlenih, nezaposlenih i penzionera. Stav UKPS-a bio je da je gospođa

Đurić time prekoračila svoju nadležnost, jer se o pomenutom predlogu ni na jednom prethodnom sastanku nije glasalo, što znači da on nije bio zvanično usvojen, niti su upravni odbori Umetničkih udruženja imali prilike da se s njim detaljnije upoznaju.

Nakon toga KOO je održao nekoliko sastanaka na kojima je formulisan i izglasan novi Poslovnik o radu tog odbora. Novim Poslovnikom o radu KOO predviđeno je da mandat predsedavajućeg bude ograničen na godinu dana, uz mogućnost jednog reizbora.

Na sastanku održanom 16.04.2013. za novu predsedavajuću KOO izabrana je Dijana Sretenović, harfistkinja, dosadašnji predstavnik Udruženja muzičkih umetnika u KOO.

Награда „Југра“ српским преводиоцима

Књижевни преводиоци Љубинка Милинчић, Душко Паунковић и Људмила Савељева добитници су међународне књижевне награде „Југра“ у номинацији „Словенски превод“. Љубинка Милинчић и Душко Паунковић награђени су за популаризацију савремене руске књижевности у Србији, а Људмила Савељева за преводе из српске и хрватске књижевности на руски језик. Награду „Југра“ додељује Ханти-Мансијска банка, а о добитницима из различитих категорија (проза, поезија, публицистика, наука о књижевности, књижевне заслуге, завичајне студије, словенска књига) одлучује савет експерата. Награда за књижевне преводиоце установљена је прошле године и додељује се први пут. Награде су уручене добитницима у Ханти-Мансијску, у Русији, 19. марта 2013. године.

Održana tribina o književnom prevodenju u KC Grad

U utorak, 9. aprila u 20 časova u Kulturnom centru Grad održana je tribina o književnom prevodenju. Na tribini su učestvovali prevodioci Slavica Miletić, Aleksandra Mančić, Ana A. Jovanović i Flavio Rigonat, kao i izdavač Dejan Ilić, a moderatorka je bila Tijana Spasić.

U svetlu nedavnih osporavanja značaja profesije književnog prevodioca, koja nas kao društvo vraćaju decenijama u nazad, učesnici tribine pokušali su da, zajedno sa mnogobrojnom publikom, odgovore na pitanja šta je književni prevod i zbog čega on jeste umetnost, koja je uloga strukovnog udruženja u očuvanju i zaštiti položaja književnog prevodioca u Srbiji, kao da li su za sve gori kvalitet prevoda odgovorni prevodioci, izdavači ili obrazovni sistem. U razgovoru sa izdavačima, uočene su razlike u pogledu na književnog prevodioca kao umetnika ili jeftine radne snage, a bilo je reči i o tome u kojoj meri mogućnost pristupa evropskim fondovima za pomoć prevodenju može da promeni politiku izdavača. U prijatnom i zanimljivom razgovoru načete su mnoge teme na koje, naravno, nije bilo moguće dati konačan odgovor.

Dodeljena Nagrada grada Beograda

Nagrada grada Beograda za književnost i prevodno stvaralaštvo za 2012. godinu dodeljuje se **OLGI KOSTREŠEVIĆ** za prevod knjige Johana Gotfrida fon Herdera *Ideje za filozofiju povesti čovečanstva* u izdanju Izdavačke knjižarnice Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci-Novi Sad, 2012.

O b r a z l o ž e n j e

... Knjiga *Ideje za filozofiju povesti čovečanstva* dugo je čekala na prevod na srpski jezik, gotovo dva i po veka od svog prvog izdanja. Ali je zato, srećom, taj zahtevni posao besprekorno obavila književni prevodilac Olga Kostrešević. O daru, umeću i veštini prevođenja Olge Kostrešević najbolje govori njena bogata bibliografija, čitava biblioteka od preko sto knjiga prevoda sa nemačkog i engleskog jezika dela iz oblasti filozofije, psihologije, političke teorije, sociologije religije, istorije umetnosti... Autori: Habermas, Veber, Lukač, Bloh, Markuze, Hegel, Adler, Kasirer, Jaspers, Šeling, Jeger, Burkhart, Šiler... Veliki dotadašnji trud i detaljno poznavanje nemačkih prilika i nemačkog duha, doprineli su da Olga Kostrešević knjigu *Ideje za filozofiju povesti čovečanstva* prevede kristalno jasno, precizno, stilski upečatljivo i besprekorno. O vrednosti prevoda Olge Kostrešević, pored mnogih pohvala, svedoči i nagrada "Miloš N. Đurić" za najbolji prevod na srpski jezik sva tri toma dela *Filozofija simboličkih oblika* Ernsta Kasirera.

Olga Kostrešević je još jednom dokazala da je vrhunski književni prevodilac, gotovo bez premca u oblastima koje prevodi. Komisija za književnost i prevodilaštvo stoga je jednoglasno odlučila da joj dodeli ovo visoko priznanje.

38. BEPS 23. – 26. MAJA

Podsećamo naše članove da će se ove godine, od 23. do 26. maja, po 38. put u našim prostorijama u Francuskoj 7 održati Međunarodni beogradski prevodilački susreti. Pod sloganom *Samo je najbolje dovoljno dobro*, jedinstvena tema ovogodišnjih susreta glasiće **PREVESTI DOBRO LOŠE I LOŠE DOBRO**. Pozivamo vas da dođete i učestvujete u razgovorima, koji će i ove godine odvijati u petak, **24. i subotu, 25. maja**, za sledeća četiri okruga stola:

OKRUGLI STO 1

PISAC I NJEGOVI PREVODIOCI

Susret Gorana Petrovića sa njegovim prevodiocima

Petak, 24. maj, 11 časova

Savremeni pisac nesumnjivo održava veze sa svojim prevodiocima na razne jezike, ali pretpostavljamo sa svakim pojedinačno, od prilike do prilike. Naši Susreti su prilika da se pisac – ove godine Goran Petrović – nađe okružen svojim glasovima na drugim jezicima i prisustvuje razmeni njihovih iskustava u prevođenju njegovih dela. Da čuje koje mesto njegove knjige zauzimaju u njihovim poslovnim planovima i srcima, u njihovim zemljama, i da porazgovara sa svima odjednom...

OKRUGLI STO 2

JEDNAKOST PRED PREVODIOCEM ILI TEKSTOVI PRVOG I DRUGOG REDA?

Petak, 24. maj, 16 časova

Prevoditi samo vrhunsku književnost, i to onu koja nam leži, sa rokom koji smo odredili sami, pa biti plaćen pravedno i blagovremeno. Gde to ima? Nigde, ali bilo bi lepo... Dakle, često nam na radni sto dolaze i tekstovi (ne nužno knjige) sumnjivog kvaliteta, ali koji su nekome zbog nečega važni, dolaze nam odlični tekstovi ali nama se zbog nečeg ne dopadaju, dolaze nam sjajne knjige ali se od nas traži da ih prevedemo ako već ne „za juče“, a ono makar „za sutra“. Šta tad radimo? Menjamo li svoj prevodilački pristup? Menjamo li svoj život da bismo udovoljili svim zahtevima?

OKRUGLI STO 3

MERILA, OCENE... A PRAVILA?

Subota, 25. maj, 11 časova

Kada je prevod dobar? Koji je prevod dobar? Tačnost bi trebalo da se podrazumeva. I vernost izvorniku, i lepota takođe. Da li se slažete s onim otrcanim i ženomrzačkim „prevodi su kao žene: kad su verne nisu lepe, kad su lepe nisu verne“? Da li je prevod dobar onda kad se čini kao da je knjiga napisana na jeziku prevoda? Kad prevod "teče", čak i ako izvornik zapinje? Šta za vas tačno znače uobičajene parole „prevoditi smisao“ ili „ostati veran duhu izvornika“? Kako mi sami, književni prevodioci, ocenjujemo svoje domete, i na osnovu čega?

OKRUGLI STO 4

PREVODNA KNJIŽEVNOST U OGLEDALU ŠTAMPE

Subota, 25. maj, 16 časova

Kultura u medijima – u Srbiji je slabo zastupljena, s tendencijom daljeg opadanja. Masovna, popularna kultura potiskuje druge sadržaje. O knjigama se piše malo, kritika se gotovo isključivo (ako uopšte) bavi domaćim izdanjima, a pregled prevedenih se uglavnom svodi na „izlog knjiga“. Može li se to stanje poboljšati i na koji način? Kako propagirati prevedenu književnost u savremenim uslovima? Kako preokrenuti trend? Šta o tome kažu novinari iz kulturnih rubrika, kulturolozi, sami prevodioci. Kako je u različitim zemljama.